

คู่มือสร้างสื่อการสอนด้วย AI สำหรับครู

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการสอนยุคดิจิทัล

บทนำ

ในยุคดิจิทัลปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยครูผู้สอนในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คู่มือนี้จะนำเสนอแนวการทำงานการใช้ AI ใน การสร้างแผนการสอนและสื่อการเรียนการสอน โดยผ่านการฝึกปฏิบัติจริง (hands-on workshop) ที่จะช่วยให้คุณครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้

เป้าหมายของ Workshop

- เพื่อให้ครูเข้าใจพื้นฐานของ Generative AI - เรียนรู้การตั้งคำสั่ง (Prompt) เพื่อให้ AI สร้างสื่อที่ตรงตามความต้องการ
- เพื่อสร้างแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ - การใช้ AI เพื่อร่างแผนการสอนที่ชัดเจนและวัดผลได้
- เพื่อสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ - การใช้ AI ในการสร้างภาพ Infographic และใบงานที่ช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน

AGENDA

การทำความรู้จักกับ Generative AI

- อธิบายพื้นฐานและความสามารถของ Generative AI: ทำความเข้าใจว่า AI คืออะไรและทำงานอย่างไร
- การใช้งาน AI ในห้องเรียน: สำรวจตัวอย่างการประยุกต์ใช้ AI ในการเตรียมเนื้อหาและจัดการห้องเรียน

การฝึกการเขียน Prompt

- หลักการเขียน Prompt: เรียนรู้เทคนิคการตั้งคำสั่งที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง
- เคล็ดลับการเขียน Prompt:
 - ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เช่น “ช่วยสรุปบทเรียนเรื่องการละลายของน้ำแข็งสำหรับเด็ก ป.3 ภาษาไทย”
 - ให้บริบท (Context) เช่น ระดับชั้น เวลาเรียน หรือรูปแบบกิจกรรม
 - กำหนดรูปแบบผลลัพธ์ (Format) เช่น “ในรูปแบบ bullet point / ตาราง / บทสนทนา”
 - สั่งเป็นขั้นตอน (Step-by-step) เช่น “เริ่มจากกิจกรรมทำเข้า เลี้ยวตามด้วยคำแนะนำต่อไป”

Phase 1: วางแผนการสอนด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

ให้ครูสามารถใช้ ChatGPT หรือ Copilot เพื่อช่วยร่าง “แผนการสอน” ที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน เหมาะกับช่วงชั้นของนักเรียน

ขั้นตอนการทำงาน

เลือกหัวข้อบทเรียน

ตัวอย่าง: “พัฒนาและวิเคราะห์”, “เชิงลึก”, “ส่วนประกอบของพืช”, “คุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์”

ใช้สูตร “Pro Prompt Formula”

- บทบาท (Role): ให้คุณทำหน้าที่เป็นครูสอนระดับประถม
- ภารกิจ (Task): ช่วยสร้างแผนการสอนเรื่อง [หัวข้อ] สำหรับนักเรียนชั้น [ป...]
- ข้อมูลเพิ่มเติม (Detail): ใช้เวลาสอน [xx] นาที
- ผลลัพธ์ที่ต้องการ (Output): แผนการสอนที่มี
 - จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objectives)
 - ขั้นตอนการสอน (นำเข้า–อธิบาย–สรุป)
 - วิธีประเมินผล

Prompt ตัวอย่าง

“ช่วยสร้างแผนการสอนเรื่อง พัฒนาและวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ป.4 ใช้เวลา 50 นาที

ให้มี 3 ส่วน: จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

เน้นให้เด็กมีส่วนร่วม และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว”

ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้

- มีจุดประสงค์ชัดเจนหรือไม่?
- กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาในห้องเรียนไหม?
- ภาษาสด潁คัดลอกวัยของนักเรียนหรือไม่?

แก้ไขหรือปรับ Prompt เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตรงใจ

ตัวอย่าง: “เพิ่มกิจกรรมกลุ่มย่อย” หรือ “ใช้คำอธิบายที่ง่ายขึ้น”

เคล็ดลับ

- ใช้ ChatGPT ตามช้าๆ เช่น
“ช่วยทำให้แผนนี้เหมาะสมกับเด็กที่เรียนช้า”
- เมื่อได้แผนที่พอใจแล้ว ให้บันทึก Prompt และผลลัพธ์ไว้ใน Word หรือ Canva

Phase 2: เนรมิตสื่อหลัก — สร้าง Infographic ด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

- ให้ครูสร้าง “ภาพสื่อการสอน” หรือ “Infographic” จากหัวข้อในแผนการสอน ด้วยเครื่องมือ AI เช่น Canva Magic Studio หรือ Bing Image Creator

ขั้นตอนการทำงาน

- เปิดเครื่องมือที่ใช้
- เลือกแนวคิดภาพจากแผนการสอน เช่น ถ้าแผนการสอนเกี่ยวกับ “วงจรน้ำ” → ให้สร้างภาพ “เด็กกำลังทดลองวงจรน้ำด้วยขวดน้ำใส”
- เขียน Prompt สร้างภาพ
 - หัวข้อ: เด็กนักเรียนกำลังปลูกต้นไม้ในโรงเรียน
 - สไตล์: การตูนน่ารัก สดใส เหมาะกับสื่อการเรียน
 - องค์ประกอบ: มีแดด ก้อนฟ้า และป้ายชื่อวิชา “วิทยาศาสตร์ ป.3”
- ตัวอย่าง Prompt: “เด็กประคุณกำลังทดลองเรื่องพลังงานลม สไตล์ภาพวาดการ์ตูนน่ารัก พื้นหลังใบห้องเรียน สีสดใส”
- ดาวน์โหลดภาพที่ถูกใจ
- เลือกขนาดภาพ 16:9 หรือ 1:1 เพื่อใช้ในใบงานหรือสไลด์
- จัดองค์ประกอบใน Canva
 - เพิ่บหัวข้อ / ใส่ข้อความสั้น ๆ เช่น “แหล่งพลังงานธรรมชาติ”
 - ใช้ฟอนต์ชัดเจน เหมาะกับวัยเด็ก

เคล็ดลับ

- ถ้าได้ภาพไม่ตรงใจ ให้เพิ่มคำว่า “เหมาะสมกับสื่อการเรียนเด็กประคุณ”
- ใช้คำอธิบายสี เช่น “โภนสีอ่อน สดใส”
- สามารถสั่ง AI ให้ “สร้างหลายภาพ” แล้วเลือกภาพที่ดีที่สุด

Phase 3: สร้างเครื่องมือวัดผล — ออกแบบใบงานด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

- ให้ครูสร้าง “ใบงาน” หรือ “แบบฝึกหัด” ที่สอดคล้องกับแผนการสอนและสื่อที่สร้างไว้ก่อนหน้า

ขั้นตอนการทำงาน

- เลือกหัวข้อจากแผนการสอนใน Phase 1 เช่น “พลังงานหมุนเวียน” หรือ “การคุณจำนวนสองหลัก”
- เขียน Prompt เพื่อสร้างใบงาน

“ช่วยสร้างใบงานเรื่อง [หัวข้อ] สำหรับนักเรียนชั้น [ป...] จำนวน [จำนวนข้อ] ข้อ ประกอบด้วยคำาณแบบปรนัย (4 ตัวเลือก) 5 ข้อ และคำาณปลายเปิด 3 ข้อ พร้อมเฉลยและคำอธิบายสิบ ๆ ”

- ตัวอย่าง Prompt:
“ช่วยสร้างใบงานเรื่อง ส่วนประกอบของพืช สำหรับนักเรียนชั้น ป.3 มีคำาณ 8 ข้อ (5 ข้อปรนัย, 3 ข้อปลายเปิด)
พร้อมเฉลยและอธิบายเหตุผลของคำตอบแต่ละข้อ”
- คัดลอกผลลัพธ์ที่ได้ลงใน Canva หรือ Word
 - ปรับฟอนต์ให้เหมาะสมกับใบงาน
 - เพิ่มภาพประกอบจาก Phase 2
- ตรวจทานและทดลองใช้กับเพื่อนครู
 - ตรวจสอบระดับความยากง่ายของคำาณ
 - แก้ไขคำาณที่อาจคลุมเครือ

เคล็ดลับ

- ใช้ Prompt เสริม: “ช่วยทำให้คำาณนี้ง่ายขึ้นสำหรับเด็ก ป.2”
- หากต้องการแบบมีภาพ ให้เพิ่มใน Prompt เช่น “แทรกรูปภาพที่เหมาะสมกับคำาณ”
- ใช้ QR Code เชื่อมกับคลิปเสียงหรือภาพจาก AI เพื่อกำกิจกรรมเสริมได้

เคล็ดลับเพิ่มเติม

- การปรับปรุงด้วยการถามซ้ำ: หากคำตอบยังไม่ตรงใจ สามารถแก้ไขคำสั่งและถามใหม่ได้
- การลงมือปฏิบัติจริง: สำรวจและลองใช้เครื่องมือ AI ต่างๆ เช่น ChatGPT, Canva AI เพื่อสร้างสื่อการสอนที่คุณต้องการ

สรุป

การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ AI ใน การสร้างสื่อการสอนสามารถช่วยลดงานซ้ำซ้อนและเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ให้กับครูผู้สอนได้อย่างมาก หวังว่าคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำ AI เข้ามาใช้ในกระบวนการสอนของคุณครูทุกท่าน